

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали V Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого 2022 р., м. Харків)**

**Харків
2022**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Обласний комунальний заклад Харківський організаційно-
методичний центр туризму"**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали V Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого 2022 р., м. Харків)**

**Харків
2022**

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професорка кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

П.І. Лоцман – к.г.н, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

О.О. Зеленько - к.е.н, доцент, завідувач кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

Ю.І. Муромцева – к.е.н., доцентка кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

С.В. Некос – к.г.н, доцентка кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.Д. Холодок – к.наук з держ управління, директорка обласного комунального закладу "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму";

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 3 від 16.03.2022*

Географія та туризм: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (28 лютого 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. Лоцмана П. І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2022. – 256 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто освітні тенденції і проблеми дистанційного навчання у галузях географії, краєзнавства та туризму, проблеми природокористування, екологічної безпеки, економічної географії, висвітлено питання про стан і розвиток туризму в світі та Україні, в т.ч за умови карантинних обмежень, туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2022

<i>Коптєва Т.С.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ГІРНИЧОПРОМИСЛОВИХ ЛАНДШАФТІВ КРИВОРІЗЬКОЇ ЛАНДШАФТНО - ТЕХНОЧНОЇ СИСТЕМИ.....	79
---	----

Розділ 3. Соціально-економічні та демографічні проблеми сучасності.....83

<i>Афоніна О.О.</i> ТЕРИТОРІАЛЬНО-СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СМЕРТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	83
<i>Каракуц І. В.</i> АНАЛІЗ І ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	90
<i>Макогон С.</i> НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ДИНАМІКИ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА МІГРАЦІЇ.....	94
<i>Павленко О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ В УКРАЇНІ.....	100

Розділ 4. Історико-культурна спадщина та рекреаційно-туристичний потенціал України.....112

<i>Харламов М. І., Логовський І.М.</i> МУЗЕЙ СЛОБОЖАНСЬКОГО МИТЦЯ М.Л. КРОПИВНИЦЬКОГО У МІСТІ КРОПИВНИЦЬКИЙ.....	112
<i>Роїк О. Р.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У КОНТЕКСТІ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	116
<i>Гончарова О. С.</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ МИСТЕЦЬКОЇ СПАДЩИНИ І.Ю.РЄПІНА НА ХАРКІВЩИНІ.....	125
<i>Колода В. В.</i> ПАМ'ЯТКИ АРХЕОЛОГІЇ – НЕРОЗКРИТИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА ХАРКІВЩИНІ	134
<i>Ільницька-Гикавчук Г.Я.</i> АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	140
<i>Орищенко К. Р.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВІДРОДЖЕННЯ ЗАМКІВ УКРАЇНИ.....	144
<i>Мельник А. В., Бенедюк В. В., Антипюк О. В., Качаровський Р. Є.</i> ОСЕРЕДКИ АВТЕНТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ КОВЕЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕТНОКУЛЬТУРИ.....	152

Павленко Ольга
*студентка III курсу спеціальності «Середня освіта. Історія»,
Харківський національний педагогічний
університет ім. Г. С. Сковороди, м. Харків*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ В УКРАЇНІ

*Науковий керівник: **Коптєва Т. С.**,
к.г.н., викладач кафедри суспільно-економічних дисциплін
і географії, Харківський національний педагогічний
університет ім. Г. С. Сковороди, м. Харків*

Металургія є однією зі стратегічних сфер діяльності промисловості України, яка створює сировинну базу для таких галузей економіки як машинобудування, транспортна та будівельна галузі. Стаття присвячена аналізу тенденцій та перспектив розвитку металургійних підприємств України. На основі аналізу статистичних даних визначено конкурентні позиції українського металургійного бізнесу у глобальному просторі. Представлено результати оцінювання економічних показників діяльності вітчизняних металургійних підприємств в аспекті промислового розвитку України. Визначено причини спадних тенденцій розвитку металургійної галузі та сформовано перспективні напрямки діяльності.

Ключові слова. *Металургійна промисловість, економічні показники, діяльності підприємств, розвиток підприємств, потенціал металургійного підприємства, проблеми розвитку металургії.*

Постановка проблеми. За сучасних умов економічного розвитку проблеми ефективного функціонування промисловості набувають актуальності, оскільки Україна має великий потенціал у цьому сегменті, що може дозволити зайняти лідируючі позиції на ринку. Тривалий час основною складовою вітчизняної промисловості була металургійна галузь, адже за останнє десятиріччя металургійні підприємства зменшують обсяги виробництва та втрачають відповідні ринкові позиції, тому розвиток металургії України потребує детального аналізу, виявлення проблем і подальшої розробки рекомендацій щодо їх стратегічного розвитку та

виведення підприємств на світовий рівень. Металургія є стратегічною сферою діяльності промисловості України, яка виробляє сировину для машинобудування, транспортної та будівельної галузей. З початку існування України як незалежної держави і до 2012 р. металургійні підприємства забезпечували найбільші обсяги реалізації промислової продукції. Починаючи з 2009 р. спостерігається тенденція падіння обсягів продукції чорної металургії у світовому масштабі, а основними причинами експерти називають перевиробництво, посилення захисту внутрішніх ринків країнами від імпорту іноземної продукції, зростання експортної активності Китаю, ін. І якщо спочатку наслідки металургійної кризи, яка в основному охопила розвинені країни, балансувалися зростанням вітчизняної економіки, то починаючи з 2012 р. кризова ситуація набула явних характеристик у вітчизняному металургійному бізнесі. Незважаючи на спадну динаміку показників економічних результатів металургійне виробництво залишається основою наповнення державного бюджету валютною виручкою (за оцінками експертів до 28% загального притоку валюти) та податками, а металургійний бізнес забезпечує робочі місця (як за рахунок безпосереднього металургійного бізнесу, так і у рази більше у суміжних галузях) та розвиток української промисловості.

Аналіз актуальних досліджень. За останні роки проблематику та перспективи розвитку металургії України досліджувало багато вчених, зокрема, розробці напрямів розвитку присвячені праці: В. Большакова, В. Мазура, С. Кулицького, О. Кленіна, О. Андрійченко, А. Амоші, А. Пивоварського та ін. Водночас не вистачає досліджень про особливості сучасного стану, проблем і перспектив розвитку металургійних підприємств України у сучасних умовах функціонування. Варто виділити А. Амоші, В. Большакова, О. Борисенко, О. Гавриш, О. Галушко, А. Глущенко, Ю. Залознової, Л. Збаразської, Ю. Макогон, Д. Козенкова, С. Кулицький, В. Нікофорової, Є. Смирнова, Н. Шевчук, ін.

Мета. Метою роботи є визначення проблем розвитку металургійних підприємств України та розробка рекомендацій щодо підвищення їх конкурентоспроможності та , враховуючи актуальність та значущість металургії для розвитку економіки України, окреслити перспективи та напрямки розвитку вітчизняного металургійного виробництва.

Виклад основного матеріалу. За сучасних умов функціонування промисловості України набуває активного розвитку на засадах впровадження новизни та дієвих механізмів управління. Металургійна галузь України є однією з провідних вітчизняних галузей країни. За результатами 2018 року Україна займає 10 місце у світі серед виробників чавуну та 13 місце з виробництва сталі [5]. Наприклад, Криворіжжя на сьогодні є найпотужнішим промисловим центром не тільки України, а й Європи. З кожним роком збільшується видобуток залізної руди із надр, перетворюючи при цьому натуральні ландшафти в антропогенні. Кар'єр має доволі сприятливі природні умови та ландшафтну структуру для розвитку рекреаційно-туристичної діяльності.[11]. Хоча Криворізька ландшафтно-технічна система упродовж 1880-х—2019-х рр. зазнала значних змін. Найбільші зміни відбулися в результаті видобутку залізної руди та складування відходів виробництва. Зокрема, уздовж простягання покладів залізної руди Криворізької структури повністю знищені північно-степові ландшафти, русло р. Саксагань та р. Інгулець.[12].

Показники розвитку України за 2018 рік показують, що порівняно з минулими кризовими роками Україна поступово повертає собі лідируючі позиції на світовому ринку серед найбільш розвинутих країн. Завдяки цьому металургійна промисловість відроджується та потребує розвитку та підтримку у таких напрямках: □ підприємства почали активний пошук нових партнерів і нових ринків збуту, а також збільшили обсяги продажів за рахунок старих покупців; металургійна промисловість України почала

інтеграцію до глобальних світових процесів і підвищення стандартів для відповідності на світовому ринку. Металургія являється рушійною промисловістю в Україні. У минулому році 1/3 валютних надходжень України припало на металургійну промисловість. Проте, за даними World Steel Association, з 2018 року Україна займає 13 місце у світовому рейтингу виробників сталі [3]. Порівняно з країнами-лідерами Україна за останні 10 років вдвічі скоротила вироблення сталі. У грудні 2018 р. світове виробництво сталі становило 1808,6 млн т, що на 4,6 % більше, ніж у грудні 2017 р.

Починаючи з 2014 року Україна втратила частину металургійних потужностей на окупованих територіях Донбасу, що становить понад 3,3 млн т сталі на рік. За 2018 рік металургійна галузь України виготовила 20,6 млн т чавуну, що становить 102 % відносно аналогічного періоду 2017 р., 20,1 млн т сталі (98,5 % відносно 2017 р.), 18,36 млн т прокату (100,2 % відносно 2017 р.). Таким чином, «металургійна» частка у ВВП становить понад 15 %, що є досить суттєвим. Україна має статус металургійного нетто-експортера. Минулого року експорт склав 78,5 % обсягу виробленої металопродукції, але це переважно продукція з відносно низькою доданою вартістю (напівфабрикати). Частка таких виробів у 2018 р. – 43 % від загального експорту металовиробів. Тобто стабільність галузі в Україні пов'язана з ситуацією на світовому ринку сталі, а також залежить від якості та конкурентоспроможності продукції [4].

Ситуація у 2018 році погіршилась, оскільки адміністрація США у березні 2018 р. ввела імпорфтне мито на будь-яку металопродукцію, що імпортується в країну. Це призвело до «ланцюгової реакції», захисних заходів проти імпортованого металопрокату з боку країн Європейського Союзу, Туреччини, Росії. Таким чином, експорт української металопродукції зменшився, що призвело до скорочення великої частки валютних надходжень

до країни. У 2018 році частка експорту до країн ЄС від загального українського металургійного експорту становила 34 %, до Туреччини – 13 %. Усі ці фактори посилюють наявність у світі надлишкових потужностей металургійної галузі на 700 млн т. За оцінкою Організації економічного співробітництва та розвитку, для досягнення стабілізації на міжнародному металургійному ринку слід вивести 300–350 млн т сталі з експлуатації потужностей [5]. Частка металопродукції, що залишається у країні для внутрішнього використання у 2018 р., становить 21,5 % від обсягу металопрокату України. Зростання імпорту призведе до неплатоспроможності багатьох малих і середніх підприємств, що скоротить потенціал металургійної галузі.

Досліджуючи одного з найбільших представників металургійної галузі, слід зазначити, що компанія «Інтерпайп» за останні роки скоротила продаж виробів на 10 % [2]. Така ситуація свідчить, що металургійна галузь має проблеми, що не дозволяють вийти на світовий ринок і гальмують розвиток. Також Україна являється експортером залізної руди. У 2017 р. Україна втратила частину ринку Китаю, але змогла завоювати частку ринків Японії, Сербії та Південної Кореї [3]. Водночас через брак сировини падає виробництво сталі з брухту. Україна обрала шлях експортування брухту через вигідну ціну країн-імпортерів, а не продаж і використання всередині країни. У 2017 р. було заготовлено для внутрішнього споживання 4,2 млн т (дефіцит складав 25 %), а у 2018 р. – 3,9 млн т (дефіцит становив 29 %) [1]. Через значний дефіцит було скорочено обсяг виробленої продукції, зросла собівартість через закупку сировини у інших країн за значно вищу ціну, ніж ціна на внутрішньому ринку. Ця проблема була вирішена у цьому році завдяки указу Президента про вивізне мито на металобрухт, що зросте з 42 євро/т до 58 євро/т. Також було скасовано 5-відсоткове мито на ввезення брухту чорних металів [7].

Зазначені заходи мають знизити собівартість сталі вітчизняного виробництва. Також останніми роками особливої актуальності набувають проблеми енергозабезпечення. Підприємства були змушені обмежити норму споживання для галузі на 30 %, як цього потребувала держава. Одночасно вартість газу та електроенергії зросла більше ніж у 2 рази [4]. Шляхом вирішення такої проблеми є модернізація застарілих і зношених основних засобів. На більшості українських підприємствах металургійної галузі, що були засновані в першій половині XX століття, і досі використовуються перші доменні печі. Печі такого типу вимагають великої кількості природного газу, що країна імпортує із-за кордону за високою ціною. Вирішення такого питання можливе лише в разі заміни старих печей на електроплавильні, що значно знизить собівартість готових виробів і забезпечить високий рівень економічної безпеки. Отже, завдяки таким заходам при виробництві продукції знизиться кількість шкідливих викидів в атмосферу на 70 % [3].

Логістична система галузі не дозволяє розвиватись на іншій ринку збуту та гальмує систему транспортування продукції в Україні. Недосконалість транспортних шляхів, монополізація залізниці стали основними проблемами промисловості, але напрямки налагодження цієї системи можливі лише завдяки взаємодії з державою. У випадку із залізницею можливо лише укласти договір про знижки або пільги для масової поставки товару. Залізниця України потребує термінового ремонту, але держава на цей час не має таких значних коштів для налагодження інфраструктури. Тому слід враховувати, що рішення цієї проблеми затягнеться в часі і потім продовжуватиме гальмувати розвиток промисловості [10]. Починаючи з 2014 року металургійні підприємства України втратили ринок Росії, що значно скоротило експорт багатьох виробів і негативно відобразилось на економіці країни. Тому було прийнято рішення з 2015 року переорієнтуватись на ринки країн ЄС, Північної Африки та Близького Сходу [4]. Відміна ввізного мита до

ЄС на металопродукцію поживила експорт, що сприяло зростанню експорту у 2018 р. на 35,9 % порівняно з 2017 р. [1].

Результатом цих заходів є те, що експорт у країни Європи, Америки та Близького Сходу продукції компанії «Інтерпайп» в 2016 році вперше перевищив 50 % сукупного експорту компанії та утримує цей показник [2]. Також відбулось поживлення споживання на внутрішньому ринку. Це відбулось за рахунок поживлення супутніх галузей, основна з яких – оборонна промисловість, що представлена такими підприємствами, як «Зоря – Машпроект», «Запоріжтрансформатор» тощо. Проте основною проблемою залишається те, що на рівні держави відсутній орган координації промислової політики. Така ситуація утворилась через те, що споріднені галузі (наприклад: видобувна, енергетики, хімічна промисловості та машинобудування) не можуть узгодити свої подальші дії. Наслідком цього є зрив тендерів, перевиробництво чи дефіцит певних продуктів. Тому одним із необхідних заходів є створення профільного органу, який створить стратегію розвитку промисловості України та слідкуватиме за її реалізацією. Комплексом проблем є низька якість виробів, невідповідність стандартам та застарілі основні засоби, що веде до низького рівня конкурентоспроможності на світовому ринку металургії. Багато підприємств України має занадто фізично та морально застарілі основні засоби, що не дозволяють виготовляти більш якісні та модернізовані вироби, що повинні відповідати стандартам країни-експортера. Тому Україна у багатьох випадках слугує лише експортером сировини, а не продавцем готових виробів, що значно погіршує стан економіки. На території країни лише підприємства ТОВ «Інтерпайп Сталь», ПАТ «Запоріжсталь» здатні виступати конкурентоспроможними на світовому ринку металургії. Як свідчить досвід інших країн, модернізація підприємств металургійної промисловості є ефективною у поєднанні з розширенням асортименту продукції. Якщо взяти за приклад українське підприємство «Метінвест», то початком виробництва був атмосферостійкий

прокат, що виготовлявся за європейськими стандартами. Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча та «Азовсталь», що входять до групи «Метінвест», з 2016 р. розширили виробництво та почали виготовляти товстолистовий прокат з конструкційної сталі, що має високу стійкість до атмосферної корозії, та вже мають довгострокові контракти на поставку продукції до країн Європейського Союзу. Такий вид сталі став новинкою на території України.

Додатково Маріупольський комбінат став виробляти за новими європейськими стандартами оцинкований рулонний прокат, що використовується при будівництві та при виготовленні легких будівельних тонкостінних конструкцій і несучих профнастилів. Завдяки високій якості та прийнятній ціні така продукція має доволі високий попит на ринках України й інших країн світу. Лише у 2017 р. «Метінвест» реалізував приблизно 88 тис. т оцинкованого рулонного прокату, з них 3 тис. т – у країни Південно-Східної Європи та Близького Сходу [6].

Слід враховувати, що більшість активів металургійних підприємств України перебувають у власності або під контролем великих бізнес-груп, що є іноземними юридично або за реєстрацією материнських структур. Яскравим прикладом є металургійний комбінат «ArcelorMittal» у Кривому Розі, що знаходиться у власності найбільшої металургійної групи світу «ArcelorMittal». Загальний обсяг виробленої продукції цієї групи підприємств у 2017 р. склав 98,1 млн т сталі. У 2017 р. вітчизняна металургійна група «Метінвест» порівняно з іншими такими компаніями відчула на собі великі боргові проблеми. Групі довелось заявити про технічний дефолт, але вже на кінець року були прийняті нові умови виконання боргових зобов'язань за вимогами кредитора за своїми облігаціями та терміном погашення у 2017, 2019 і 2020 рр. на суму 1,153 млрд дол. Для виплати такої суми довелось почати з оптимізації фінансового

становища металургійної групи «Метінвест» у 2018 р. та скоротити до 30 % працівників адміністрації у зв'язку з невизначеною ситуацією на ринку сталі в світі та значним зниженням світових цін на сировину та готову продукцію металургійної промисловості, а також зниження рівня попиту. Група підприємств стала яскравим відображення кризи, адже у 2017 р. «Метінвест» за всю свою історію вперше став збитковим, всі ранні роки був лише прибуток. Холдинг планує почати дострокове погашення корпоративних боргів у випадку, коли ситуація на світовому та ринку України з виробництва сталі та добування сировини покращиться [6].

Для вирішення цих проблем необхідно розробити комплекс заходів для покращення стану металургійної галузі України. Одним із перших кроків має бути створення державного регулюючого органу, що буде регламентувати діяльність металургійних підприємств, забезпечувати впровадження нових енергозберігаючих та екологічних технологій, організовувати співпрацю з інвесторами для закупівлі нового устаткування, що сприятиме виробництву високоякісної конкурентоспроможної продукції та дозволить зміцнювати ринкові позиції, а не тільки слугувати сировинним-придатком для інших країн. Україні слід перейняти досвід світового лідера – Китаю та налагодити повний цикл виробництва на території країни, вдосконалити науково-технічну й інженерну бази, розширити взаємодію з хімічною галуззю для вдосконалення властивостей сталі, чавуну тощо [9]. Також закриття багатьох підприємств через їх неприбутковість залишило велику кількість людей без роботи, а у багатьох пропала мотивація до роботи, це призвело до зниження продуктивності праці та нестабільності кадрових ресурсів. Така проблема має соціальний характер, тому для підвищення та стабілізації продуктивності праці в чорній металургії слід ввести новітні технології, що дозволить полегшити працю та зменшити навантаження. Також слід застосувати матеріальне заохочення економічними засобами для найефективнішої праці. Функціонування металургійної промисловості, як і багато інших галузей,

призводить до забруднення навколишнього середовища, особливо враховуючи, що старе обладнання на підприємствах не пристосоване до мінімізації викидів та не обладнане очисними фільтрами. Успішне рішення екологічної проблеми – важливе регіональне економічне та соціальне завдання. Рішенням цієї проблеми є встановлення на підприємствах найновітніших очисних 44 Проблеми економіки № 2 (40), 2019 Економіка та управління національним господарством технологій, що дадуть змогу звести до мінімуму промислові відходи та викиди в атмосферу. Як додаткові заходи можуть бути оздоровлення місць надмірної концентрації підприємств, що виробляють металопродукцію, також лімітний вплив природних факторів на розміщення об'єктів чорної металургії в регіонах із порівняно високим рівнем заселеності. Ще одним заходом є багатократне очищення стічних вод [8].

Висновки. Металургійна галузь України повертається в докризовий стан. Проте існують проблеми, що гальмують розвиток промисловості та є перепонами для позиціонування на нових ринках. Однією з головних проблем є фізично та морально застарілі технології, що не дозволяють бути конкурентоспроможними та задовольняти потреби покупців у якості продукції. Саме модернізація та впровадження інноваційних технологій дозволить відповідати світовим стандартам якості. Також значними проблемами розвитку металургійних підприємств є відсутність енергозберігаючих технологій. Внаслідок кризи та відсутності превентивного управління змінами відбулась втрата значної частки ринку.

Для вирішення виявлених проблем у металургійній галузі необхідно: по-перше, створення державного регулюючого органу, що одночасно буде регламентувати та контролювати діяльність як металургійних підприємств, так і галузі загалом (комісія або комітет при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі). Використання нових енергозберігаючих та екологічних

технологій дозволить взяти активну участь у різноманітних програмах і грантах, як надають партнери України (ЄС, ЄБРР, СОТ тощо). За умови виконання усіх рекомендацій у наступні роки металургійна промисловість якісно зміниться та зможе завоювати нові ринки збуту. Подруге, слід налагодити співпрацю з інвесторами та підвищити привабливість галузі для нових, що дасть можливість вдосконалити технології та розширити можливості металургійних підприємств щодо розвитку взаємодії з підприємствами інших галузей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт корпорації «Інтерпайп». URL: <http://interpipe.biz/>
3. Офіційний сайт World Steel Association. URL: <http://www.worldsteel.org/>
3. Офіційний сайт World Steel Association. URL: <http://www.worldsteel.org>
4. Подводим итоги 2018 года: Промышленность Украины – уходим в пике или пока еще нет? URL: <https://okoplanet.su/finances/financesnews/475902-podvodim-itogi-2018-goda-promyshlennost-ukrainy-uhodim-v-pike-ili-poka-esche-net.html>
5. 2018-й: Рік випробувань вітчизняної металургії. URL: <http://www.ukrmetprom.org/2018-y-rik-viprobuvan-vitchiznyanoimetal/>
6. Хижняк О. С. Сучасний стан металургійних підприємств України: проблеми і перспективи розвитку. Молодий вчений. 2017. № 5 (45). С. 762–767.
7. Комітет рекомендує Раді підвищити експортне мито на металобрухт металургії. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/komitet-rekomenduet-rade-povysit-eksportnuyu-1547734625>. Html

8. Проблеми чорної металургії України. URL:
<http://www.novageografia.com/vogels-1723-1.html>
9. Гринько Т. В. Транскордонне співробітництво і стратегії розвитку металургійних підприємств. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2013. № 17 (206). С. 158–161.
10. Гринько Т. В. Функції логістичної системи в умовах забезпечення конкурентоспроможності підприємств галузі металургії. Економіка та держава. 2016. № 5. С. 12–16.
11. Коптева Т. Жовтневий гранітний кар'єр: історія формування та перспективи. Проблеми безперервної географічної освіти і картографії, (33), 2021. 78-83.
12. Коптева, Т. С. (2021). Гірничопромислові ландшафти Криворізької ландшафтно-технічної системи. Людина та довкілля. Проблеми неоекології, 35, 18-26. "